

HRVATSKI ZAVOD ZA POLJOPRIVREDNU
SAVJETODAVNU SLUŽBU

VOĆARSTVO

REZIDBA JABUKA I KRUŠAKA - VRETNASTI GRM

UVOD

Organizirana i smišljena voćarska proizvodnja zasniva se na održavanju odnosa između vegetativne i generativne aktivnosti voćaka.

Rezidbom mladih voćaka oblikujemo uzgojni oblik, a u voćaka u rodu održavamo povoljnu ravnotežu između rasta i rodnosti.

Na rast i razvoj voćke utječu vanjski i unutarnji elementi.

Unutarnji je element genetska osnova voćke (bujnost sorte i bujnost podloge). Vanjski su elementi:

- elementi na koje ne možemo utjecati (temperatura, oborine, tip tla, elementarne nepogode),
- elementi na koje možemo utjecati (gnojidba, zaštita, navodnjavanje, rezidba).

Rezidba je potpuno ovisna o čovjeku.

Za suvremenu proizvodnju jabuka i kruška najprihvatljiviji je prostorni oblik vretenasti grm.

Voćnjaci jabuka i krušaka na slabo bujnim podlogama zahtijevaju armaturu jer se zbog slabo razvijenog korijena stabla mogu u rodu izvaliti.

Alat za rezidbu treba biti oštar i dezinficiran.

MORFOLOGIJA

Za uspješnu rezidbu potrebno je razlikovati cvjetne (cvatne) i lisne pupove.

Cvjetni (cvatni) pupovi krupniji su i zaobljeni, a lisni su pupovi izduženi i šiljasti.

OSNOVE REZIDBE

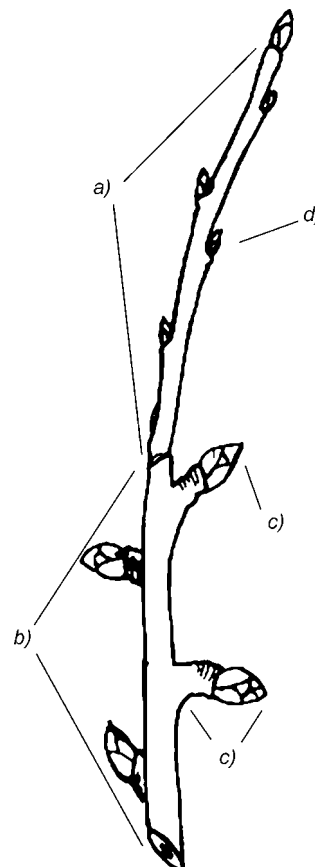
Rezidbom se, obično, grane ne prikraćuju, nego se odstranjuju.

Pikraćuju se samo sadnice nakon sadnje, na visinu formiranja krošnje te one grane iz kojih želimo izazvati grananje postranih pupova.

Odstranjivanjem grana odstranjujemo konkurentne grane i forsiramo rast ostavljene mladice.

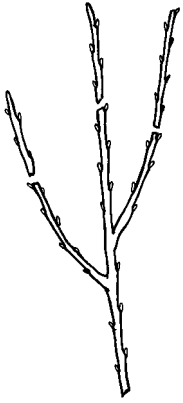
Intenzitetom rezidbe, tj. količinom odstranjenog drveta i oštrinom reza određuje se kondicija, bujnost i rodnost voćke.

Oštrom rezidbom dobiva se više vegetativnih, a manje rodni pupova. Slabijom rezidbom ili izostankom rezidbe razvija se voćka manje bujnosti i slabije kondicije, što dovodi do neujednačene rodnosti.

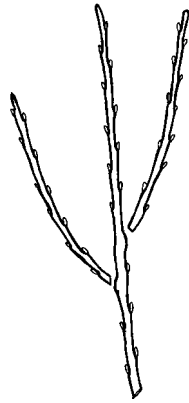

Crtež 1.: Izboj jabuke i kruške:

a) jednogodišnja nerodna šiba koja na vrhu najčešće ima cvatni pup;
b) dvogodišnje rodno drvo; c) cvjetni pup; d) lisni pup; e) rodni štrljak.

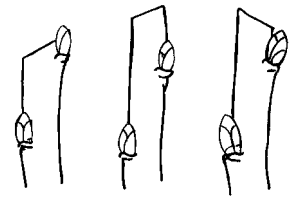
Crtež 2.:
Pikraćivanje grana.

Crtež 3.:
Odstranjivanje grana.

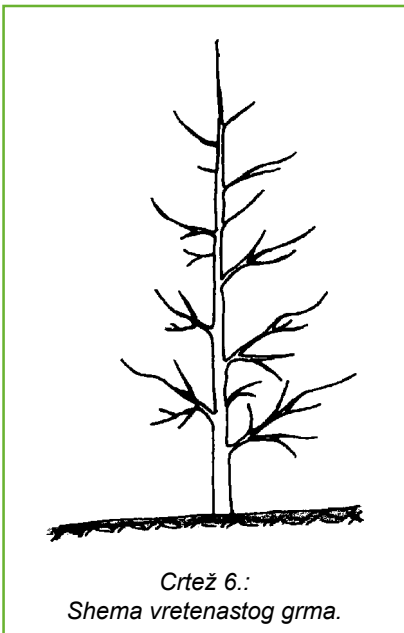

Crtež 4.:
Pravilan rez jednogodišnjeg izboja.

Crtež 5.:
Prikazi loših rezova.

Uravnoteženost vegetativnih i rodni pupova postiže se samo pravilnom rezidbom.

Crtež 6.:
Shema vretenastog grma.

KARAKTERISTIKE UZGOJNOG OBLIKA

Visina je debla 70 cm. Skelet je voćke provodnica na kojoj su grane spiralno raspoređene međusobno razmaknute oko 20 cm. Visina je stabla 2,0-2,5 m.

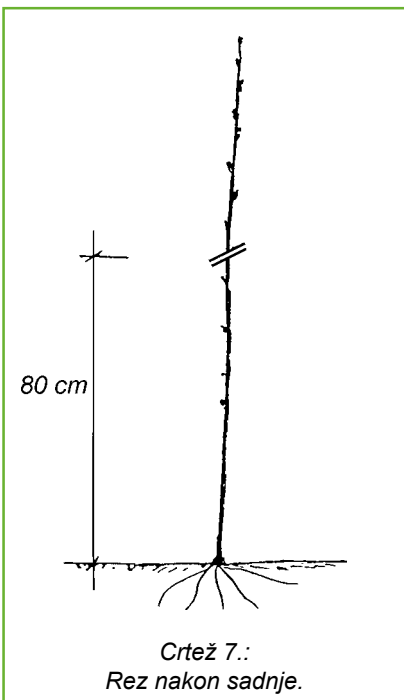
FORMIRANJE UZGOJNOG OBLIKA

Prva godina

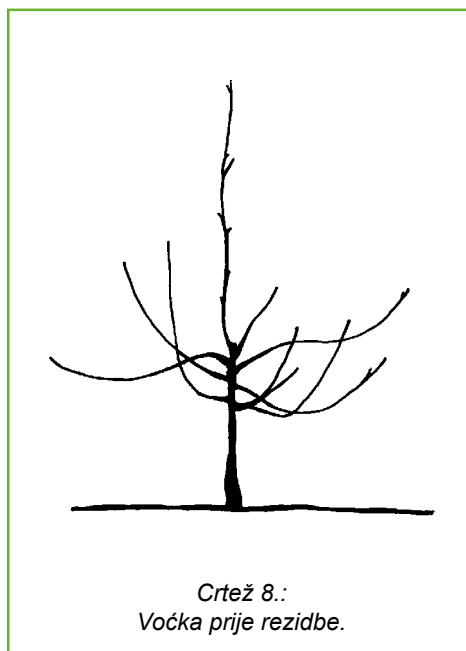
Nakon sadnje, sadnica se prikraćuje na 80 cm. Time se izaziva rast postranih mladica, od kojih se ostavlja 5-7 dobro razvijenih mladica pravilno raspoređenih na provodnici.

Cvjetne pupove treba odstraniti.

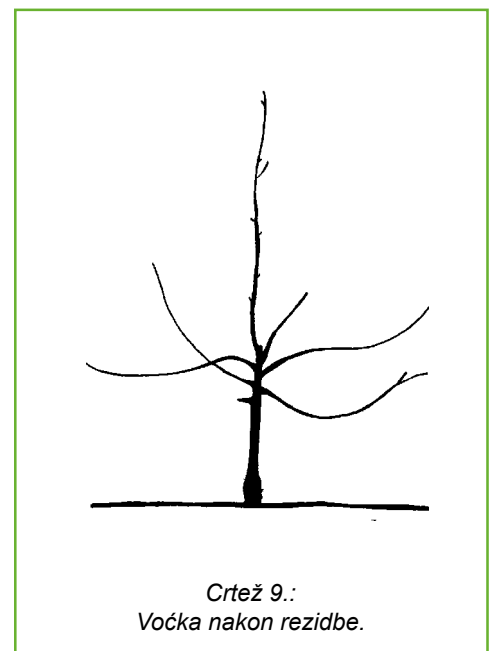
Mladice duljine 40 i više centimetara svijaju se pod kutom od 45°. To se može obavljati sve do lipnja.

Crtež 7.:
Rez nakon sadnje.

Crtež 8.:
Voćka prije rezidbe.

Crtež 9.:
Voćka nakon rezidbe.

Druga godina

Deblo voćke veže se uz armaturu ako je armatura postavljena.

Savinute jednogodišnje grane ne prikraćuju se.

Tijekom vegetacije mladice konkurentne provodnici pinciraju se ili odstranjuju.

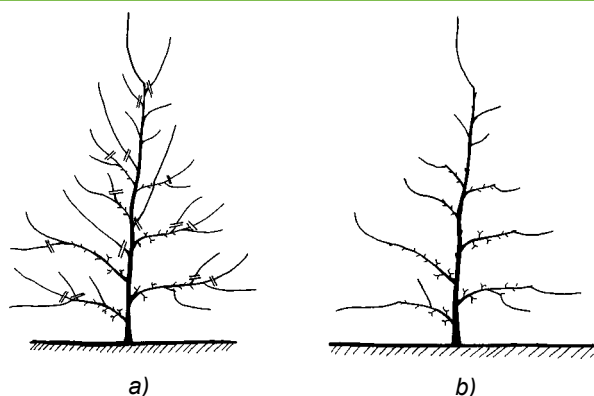
Ako provodnica nije dovoljno obrasla izbojima, prikrtati se do prvog jačeg izboja, koji preuzima ulogu provodnice.

Treća godina

Na najnižim granama odstranjuju se izboji koji su u drugoj godini donijeli rod, a prorjeđuju se jednogodišnje mladice.

Za produljnice osnovnih grana ostavljaju se jednogodišnji izboji.

Dvogodišnje rodno drvo na osnovnim granama prikraćuje se na optimalan broj pupova, što ovisi o položaju grane na voćki, debljini rodne grančice i kondiciji voćke. Na slabije razvijenim rodnim grančicama ostavlja se 1-2 pupa, a na dobro razvijenom donjem dijelu voćke može ostati 5-6 pupova.

Crtež 10.:
Rezidba vretenastog grma u 3. godini:
a) voćka prije rezidbe, b) voćka nakon rezidbe.

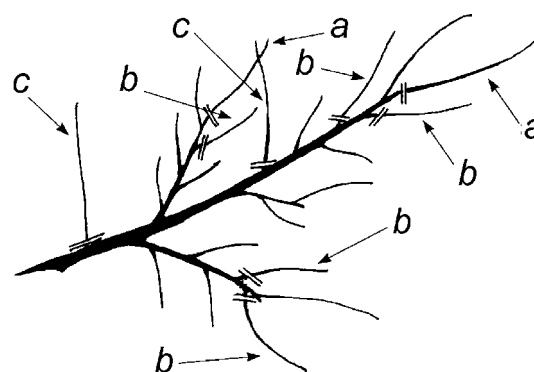
Četvrta i ostale godine uzgoja

Provodnica se reže na visinu uzgoja.

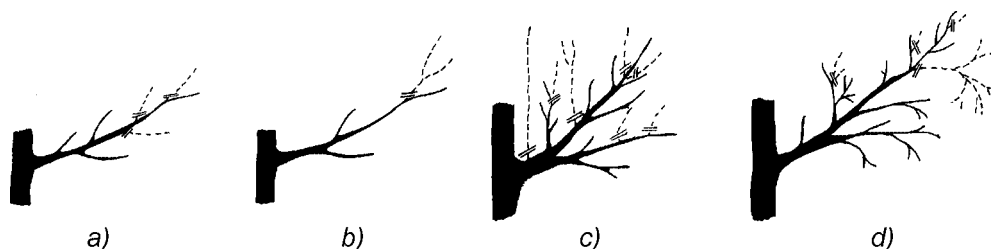
Mladice uspravnog rasta odstranjuju se, a ostavljaju se bočne položnije mladice. Na taj se način voćka održava na željenoj visini.

Pravilnom rezidbom održava se uzgojni oblik vitko vreteno, kojim se postiže dobar raspored grana i krošnje, a to pak osigurava optimalan urod.

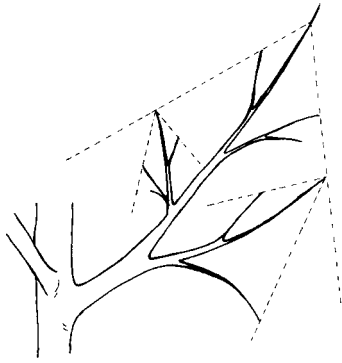
Osnovna rezidba dopunjuje se zelenom rezidbom tijekom vegetacije. Zelenom rezidbom postiže se veća prozračnost krošnje i izrazitija obojenost plodova.

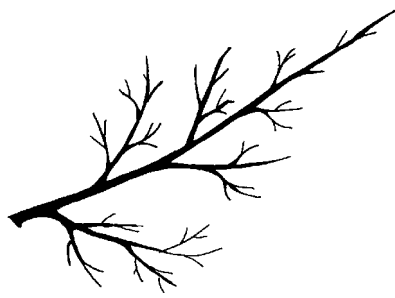
Crtež 11.:
Rezidba rodne grane: a) bujne jače grane koje se odstranjuju; b) mladice konkurentne vrhovima grana i grančica - odstranjuju se; c) okomite bujne mladice - odstranjuju se ili se režu kao vodopije.

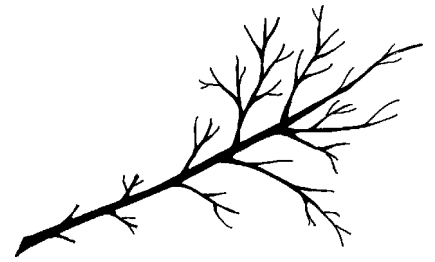
Crtež 12.:
Važnija načela rezidbe za uređenje vrhova grana:
a) oslobađanje vrha grane rezanjem jačih mladica pri vrhu,
b) svođenje vrha kosturne grane na granu nižeg reda,
c) oslobađanje vrhova i odstranjivanje vodopija, a sve grane završavaju neskraćenom produljnicom,
d) svođenje vrha kosturne grane na uspravniju granu nižeg reda kad je vrh svijen i vegetativno oslabljen.

Crtež 13.:
Dobar raspored grana u obliku trokuta.

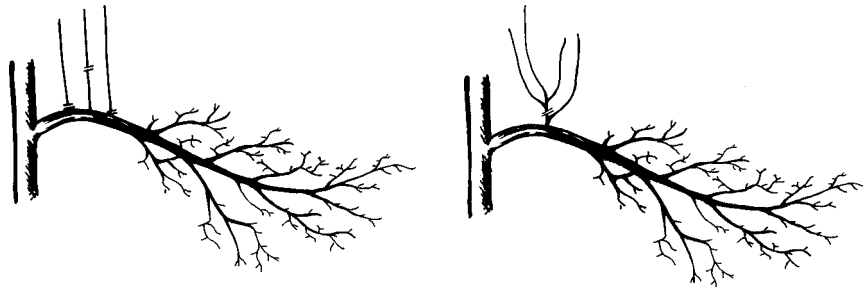
Crtež 14.:
Rezultat dobre rezidbe.

Crtež 15.:
Rezultat loše rezidbe.

Rezidbu dopunjuju ove pomotehničke mjere:

- savijanje grana,
- pinciranje mladica,
- prorjeđivanje plodova i slično.

Crtež 16.:
Pravilno uklanjanje tzv. vodopija.

Ako se pojave uspravni nerodni izboji, tzv. vodopije, uklanjaju se do osnove, osim ako se njima popunjava prazno mjesto, ili se postupa prema crtežu.

ZAKLJUČAK

Ključ uspjeha jest ravnoteža između rasta biljke i plodonošenja.

Za detaljnije informacije obratite se savjetniku HZPSS

Odgovorni urednik: dr. sc. Ivan Katalinić

Grafička priprema: Damir Ravlić

Tisak: FiLeDaTa, Zagreb

Nakladnik:

Hrvatski zavod za poljoprivrednu savjetodavnu službu

Ulica grada Vukovara 78 • 10000 Zagreb

telefon: (1) 61 06 190 • fax: (1) 61 09 140

e-mail: hzpss@agr.hr

http://www.agr.hr/hzpss/